

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

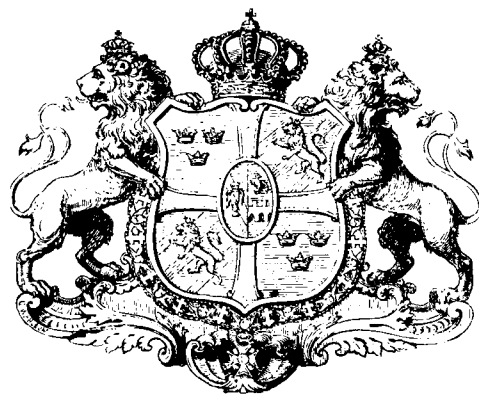
c) BERGSHANDTERINGEN.

COMMERCE-COLLEGIUM

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1871.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS K. L. BECKMAN,
1872.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Serien bytte 1867 namn till Bergshanteringen.

Föregångare:

Bergs-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med bergshandteringen. – Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1835-1858.

Täckningsår: 1833-1857.

Efterföljare:

Bergshantering / Kungl. Kommerskollegium. – Stockholm : K. L. Beckman, 1912-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1. Tab. 1. Produktion av järnmalm, tackjärn samt vissa andra metaller 1836-1950.

S. 2. Tab. 2. Produktion av viktigare andra malmer än järnmalm samt av stenkol m. m. 1871-1950.

S. 3. Tab. 3. Produktion av viktigare järnmalm och tackjärn länsvis 1881-1950, 1000 ton.

S. 4-5. Tab. 4. Bergshantering 1896-1950.

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

S. 1-85: Några historiska data rörande den svenska bergshanteringen [från äldsta tid och fram till 1915].

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

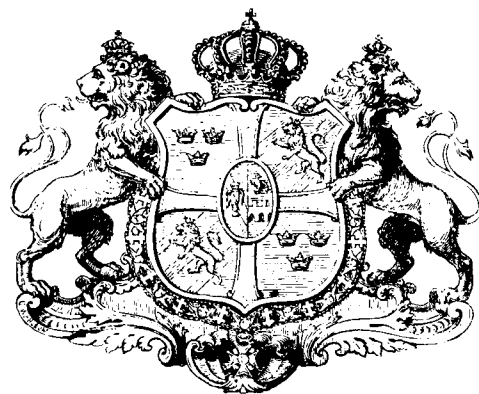
c) BERGSHANDTERINGEN.

COMMERCE-COLLEGIUM

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1871.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS K. L. BECKMAN,
1872.

Innehåll.

	Sid.
1:o Jernhandteringen:	
Malmuppföringen.....	4.
Tackjernstillverkningen.....	12.
Gjutgodstillverkningen.....	15.
Stångjernstillverkningen.....	17.
Jernmanufaktur- och Stål-tillverkningen.....	19.
Jernrörelsen på vågarna.....	20.
2:o Tillverkningen vid de så kallade Ädlare Verken: (guld; silfver; koppar; nickel; messing;)	22.
3:o Diverse Verk och Tillverkningar: (kopparhamrar och kopparvalsverk; gjutgoods af annan metall än jern; bly; zink; kobolt; brunsten; svafvel; kopparvitriol; jernvitriol; rödfärg; alun; blyerts; porfyr; marmor; stenkol;)	25.
Öfversigt rörande de vid bergshandteringen åren 1867-1871 åstadkomna produkter.....	29.
5:o Arbetskraft: (antal arbetare använda vid bruks- och bergverksrörelsen; olycksfall bland dessa arbetare; ångmaskiner använda vid bruks- och bergverksrörelsen;)	30.
6:o Inmutningar och Hvilostånd.....	31.
7:o Förändringar genom anläggning eller nedläggande af Verkstäder.....	32.

STORMÄKTIGSTE, ALLERNÅDIGSTE KONUNG!

Jemlikt Nädig föreskrift, får Eders Kongl. Mats och Rikets Commerce-Collegium härmed afgifva underdånig Berättelse rörande Bergshandteringen i Riket för bruksåret 1871, med redogörelse, under särskilda rubriker, för de förhållanden, berörda berättelse bör omfatta.

1:o) **Jernhandteringen.**a) **Malmuppföringen.**

Under bruksåret hafva, på sätt här nedan finnes närmare angifvet, blifvit upphemtade 15,215,589 centner 20 \bar{a} bergmalm samt 370,784 centner 40 \bar{a} sjö- och myr-malmer.

De grufvor, som under året varit bearbetade, äfven som de belopp bergmalm, hvilka ur dem erhållits, äro följande:

Grufvornas eller Grufvefältens		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	\bar{a}
Norrbottens Län:				
Gellivaara Socken	Gellivaara malmfält, Töreforsgrufvorna.....	4	500	—
	Summa för Norrbottens Län	4	500	—
Vester-Norrlands Län:				
Nätra Socken	Ulfö grufvor.....	6	21,840	—
	Summa för Vester-Norrlands Län	6	21,840	—
Jemtlands Län:				
Offerdals Socken	Örnstolsågrufvan, försvarsvis.....	1	—	—
Kalls Socken	Grötomsgrufvan	1	18	—
Tämmäs Socken	Förhoppningsgrufvan	1	352	—
	Summa för Jemtlands Län	3	370	—
Gefleborgs Län:				
a) <i>Helsingland:</i>				
Voxna Socken	Gymås malmfält.....	1	2,724	—
Skogs Socken	Försvarsvis	1	—	—
b) <i>Gestrikland:</i>				
Ofvansjö Socken	Storsvedsgrufvan	1	864	—
	Försvarsvis	1	—	—
Thorsåkers Socken	Stollgrufvan	1	10,440	—
	Nyängsgrufvorna	2	311,196	—
	Noregrufvan	1	12,324	—
	Erik Ersgrufvan	1	23,268	—
	Penningegrufvorna	3	46,572	—
	Malmbergsgrufvan	1	10,800	—
	Göskegrufvan	1	13,164	—

Grufvornas eller Grufvefältens		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔
Årsunda Socken.....	Nybergs malmfält.....	1	10,800	—
	Masmästaregrufvan	1	13,080	—
	Försvarsvis	2	—	—
	Sjöhagsgrufvan	1	27,690	—
	Öfra Spellgrufvan.....	1	540	—
	Större Mellangrufvan.....	1	480	—
	Hyttmarksgrufvan.....	1	900	—
	Röjningsgrufvan.....	1	1,856	—
	Försvarsvis	3	—	—
Östra Fernabo Socken	Rödängsgrufvorna	2	41,040	—
Summa för Gefleborgs Län		28	527,738	—
Upsala Län:				
Films och Dannemora Socknar	Dannemora malmfält	20	503,304	—
	Ragnhildsgrufvan	1	23,600	—
Morkarla Socken	Försvarsvis	1	—	—
	Stenringsgrufvorna	2	27,588	—
Alunda Socken	Ramhälls grufvor	5	93,844	—
Lena Socken.....	Sahlsta malmfält	3	73,920	—
	Strömshagsgrufvan	1	500	—
	Sörbergsgrufvan.....	1	3,000	—
	Brunna Norrgrufva	1	42,277	—
	Släsby grufva	1	3,000	—
	Stenby grufva	1	8,000	—
	Summa för Upsala Län		37	779,033
Stockholms Län:				
Vahlö Socken	Vigelsbo malmfält	2	81,700	—
	Sebastiansgrufvan	1	10,080	—
Börstils Socken	Nya Jonsgrufvan	1	3,500	—
	Sandgrufvan	1	69,000	—
	Grindgrufvorna	2	121,000	—
	Skedika grufvor... ..	3		
	Försvarsvis	3	—	—
Hökhufvuds Socken	Försvarsvis	2	—	—
Forsmarks Socken	Försvarsvis	1	—	—
Hargs Socken	Björstagrufvan	1	32,580	—
Söderby Carls Socken	Slottsgrufvan	1	66,000	—

Grufvornas eller Grufvefältens		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	Ⓕ
Häfverö Socken	Herrängs malmfält	6	117,464	—
	Vintergrufvorna	3	4,800	—
Österhanninge Socken	Utö malmfält	8	184,393	—
Summa för Stockholms Län		35	690,517	—
Kopparbergs Län:				
Leksands Socken	Sörskogsgrufvorna	2	8,192	—
	Qvarnbacksgrufvorna	2	23,988	—
Svärdsjö Socken	Vinkärnsfältet	8	497,184	—
	Sjögrufvan	1	24,768	—
	Försvarsvis	1	—	—
Vika Socken	Skinnarängsgrufvan	1	43,256	—
Kopparbergs Socken	Harmsarfsgrufvorna	2	20,200	—
	Stora Tuna Socken	Hästbergsfältet	1	72,900
Säters Socken	Örngrufvan och Rommegrufvan	2	212,913	—
	Sqvatterbergsgrufvan	1	3,766	—
	Hästhagsbergsgrufvan	1	15,091	—
	Bråfallsgrufvan	1	62,882	—
	Försöksvis	1	—	—
	Stora Bispbergsgrufvan	1	302,628	—
	Vestra Bispbergsgrufvan	1	25,404	—
Hedemora Socken	Tägtgrufvan	1	36,012	—
	Knappkärnsgrufvorna	2	81,576	—
Gustafs Socken	Östergrufvan	1	31,975	—
Husby Socken	Rällingsbergsgrufvan	1	295,192	—
	Engelsforsgrufvorna	2	8,964	—
Garpenbergs Socken	Rullshyttegrufvan	1	58,920	—
	Långviksgrufvan	1	31,140	—
	Svartfjällsförsöks-grufvan	1	63,084	—
	Holmsgrufvan	1	900	—
	Försöksvis	2	—	—
By Socken	Vestensjögrufvan	1	15,240	—
Grangärdes Socken	Östra och Vestra Ormbergsfälten	13	584,509	50
	Grängesberget	5	119,601	—
	Risbergsfältet	3	108,840	—
	Bultargrufvan	1	3,667	—
	Fäbobacksgrufvan	1	37,740	—
	Försvarsvis	2	—	—

Grufvornas eller Grufvefältens		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔
Ludvika Socken.....	Finnäsfältet	4	183,885	—
	Fredmundsberget	2	50,064	—
	Ivikefältet	1	13,500	—
	Gräsbergsfältet	5	178,650	—
	Slädgrufvorna	2	219,103	—
Norrbärkes Socken.....	Östanbergsfältet	4	102,000	—
	Nybergsfältet	4	173,064	—
	Gesbergsgrufvan	1	77,175	—
	Marnäsgrufvan	1	117,555	—
	Siksjöbergsgrufvan	1	20,805	—
	Svartgrufvan.....	1	175,920	—
	Slätgrufvan	1	30,000	—
	Hillängsgrufvan	1	55,125	—
		Summa för Kopparbergs Län	93	4,186,378
Vestmanlands Län:				
Norbergs Socken	Risbergsfältet	6	651,696	—
	Morbergsfältet.....	6	378,850	—
	Klackbergsfältet.....	5	473,514	—
	Uddevallagrufvorna	2	142,111	—
	Badstugugrufvan	1	34,276	—
	Svartbergsgrufvan.....	1	632	—
	Norrgrufvan	1	22,300	—
	Nygrufvan	1	98,550	—
Vestanfors Socken	Flinthedsgrufvan	1	4,720	—
Skinskattebergs Socken.....	Främshyttgrufvan	1	16,400	—
	Finngrufvan	1	64,680	—
	Bastnäsgrufvan	1	84,300	—
	Kullegrufvan	1	23,596	—
	Bäcke-grufvan	1	52,120	—
	Herrgrufvan	1	1,160	—
	Sala Socken	Springan	1	80,685
Lugdalsgrufvan		1		
Åbygrufvan		1	29,730	—
Keillersgrufvan		1	9,165	—
	Summa för Vestmanlands Län	34	2,168,485	—

Grufvornas eller Grufvefältens		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	Ⓔ
Örebro Län:				
Nya Kopparbergs Socken	Lomborgsfältet.....	3	94,380	—
	Östra Beateviksgrufvan.....	1	3,660	—
	Runnbergsgrufvan.....	1	3,765	—
	Slättfallsfältet	2	6,855	—
	Stora Bärbacksgrufvan.....	1	1,200	—
	Svartviksfältet	5	174,745	—
	Limbergs Mossgrufvan.....	1	23,400	—
	Försöks- eller försvarsvis	16	—	—
Ramsbergs Socken	Strossafältet	2	166,140	—
	Blanka- och Kärrgrufvefältet	3	58,305	—
	Försöks- eller försvarsvis	5	—	—
Lindes Socken	Gränshyttfältet	3	14,760	—
	Stripgrufvefältet.....	2	336,000	—
	Grönvoldsgruvorna	2	58,910	—
	Kåfvagrufvan	1	6,510	—
	Limnäs mark, Haggrufvan.....	1	13,185	—
	Gatmundsgrufvan	1	450	—
	Försöks- eller försvarsvis	14	—	—
	Hjulsjö Socken	Bredsjö Bruks mark.....	5	61,095
Grönhults mark.....		1	600	—
Ånnenäsfältet		2	49,714	—
Ånsjö allmänning... ..		1	16,000	—
Kämpbergsgrufvan.....		1	240	—
Skropsjöäsars mark.....		2	15,700	—
Försöks- eller försvarsvis		6	—	—
Hellefors Socken		Stora Björnhöjdegurufvan.....	1	33,165
	Stolpbergsgurufvan.....	1	6,540	—
	Norra Sirsjöbergsgurufvan.....	1	2,355	—
	Försvarsvis	1	—	—
Grythytte Socken.....	Högbornsfältet	6	80,140	—
	Finnbergsfältet	2	18,240	—
	Brunnsjöbergsgurufvan	2	12,770	—
	Spjutsjöbergsgurufvan	1	600	—
	Försöksvis	1	—	—
Nora Socken	Dalkarlsbergsfältet	6	330,530	—
	Vikersfältet	3	82,820	—

Grufvornas eller Grufvefältens				Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.		Antal.	Centner.	℔	
Nora Socken.....	Pershyttefältet.....		6	199,100	—	
	Åshyttefältet.....		1	17,630	—	
	Stribergsfältet		9	650,740	—	
	Ringshyttefältet		5	155,000	—	
	Klackafältet		3	191,420	—	
	Fogdehyttefältet.....		3	65,660	—	
	Hvilarefältet.....		1	60,591	—	
Jernboås Socken	Väsenberget		1	1,600	—	
	Slotterbergsbältet		1	68,800	—	
	Finnshyttegrufvan.....		1	80,500	—	
Qvistbro Socken.....	Kronobergsgrufvorna		2	160	—	
	Guldsmedsboda grufvor		3	1,500	—	
Hammars Socken	Försvarsvis		1	—	—	
Vinteråsa Socken	Hesselkullagrufvan		1	19,980	—	
	Försvarsvis.....		1	—	—	
Summa för Örebro Län			146	3,190,455	—	
		Bruten malm.		Småmalm.		
		Centner.		Centner.		
Vermlands Län:						
Philipstads Norra och Vestra Bergslag..	Nordmarksfältet	239,120	78,000	3	317,120	—
	Tabergsfältet	225,200	46,600	3	271,810	—
	Finnmossefältet.....	96,330	30,220	2	126,550	—
	Enggrufvefältet	144,530	51,280	3	195,810	—
	Spridda grufvor	4,110	600	3	4,710	—
	Summa	709,290	206,710	14	916,000	—
Philipstads Östra Bergslag	Persbergs och Yngshyttefältet	730,680	514,840	26	1,245,520	—
	Långbans grufvor	67,210	71,190	4	138,400	—
	Kroppa grufvor	53,200	25,105	6	78,305	—
	Spridda grufvor	354,480	118,280	5	472,760	—
	Summa	1,205,570	729,415	41	1,934,985	—
Summa för Verml:s Län		1,914,860	936,125	55	2,850,985	—
Södermanlands Län:						
Floda Socken	Högsjö och Stafs grufvor			3	106,500	—
Sköldinge Socken.....	Sofia, Vilhelmina och Mosstorps grufvor.....			3	80,240	—

Grufvornas eller Grufvefältens		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔
Sköldinge Socken	Kantorps grufvor	2	60,304	—
Åkers Socken	Bredsjönäsgrufvan	1	11,066	—
Gåsinge Socken	Porthålsgrufvan	1	30,000	—
Tunabergs Socken	Magasinsgrufvan	1	15,872	—
	Löfdalsgrufvan.....	1	1,440	—
	Sofiagrufvan	1	1,040	—
Svårtuna Socken	Föröhla Reinholds grufva	1	85,162	—
	Gillingegegrufvan	1	43,100	—
	Försvarsvis	1	—	—
Dunkers Socken.....	Starrsätters grufva.....	1	17,460	—
	Summa för Södermanlands Län	17	452,184	—
Östergötlands Län:				
Skällsviks Socken	Nartorps grufvefält	1	104,636	—
	Summa för Östergötlands Län	1	104,636	—
Calmar Län:				
Loftahammars Socken.....	Gräntzögrufvan	1	9,000	—
	Summa för Calmar Län	1	9,000	—
Jönköpings Län:				
Månsarps Socken	Taberget.....	22	222,367	—
Fröderyds Socken	Inglamåla grufva	2	8,320	80
Gällaryds Socken	Flathalla grufva.....	1	1,230	—
Ljunga Socken	Sörsjö grufva	1	1,096	90
	Summa för Jönköpings Län	26	233,014	70
Kronobergs Län:				
Moheda Socken	Gustafsbergsgrufvan.....	1	453	—
	Summa för Kronobergs Län	1	453	—
	Summa för hela Riket	487	15,215,589	20

Sjö- och Myr-malmer	Erhållen malm.	
	Centner.	℔
hafva blifvit upptagna till följande belopp:		
i Skaraborgs Län ur några smärre sjöar å häradsallmanningen Hökensås	3,000	—
i Calmar Län ur 6 sjöar samt åtskilliga myrmalms-tågter, tillsammans	13,062	—
i Jönköpings Län för 4 masugnar	209,543	40
i Kronobergs Län för 7 masugnar	145,179	—
Summa	370,784	40

Det sålunda uppfordrade beloppet bergmalm öfverstiger det under året 1870 upphemtade med 707,311 centner och är det största, som under något år erhållits. Ofvannämnda under året 1871 uppfordrade belopp sjö- och myr-malmer öfverstiger det under året 1870 erhållna beloppet af enahanda malmer med 47,347.95 centner.

Enligt uppgift ur Tulljournalerna äro under kalenderåret 1871 ur Riket utförda 279,843 centner jernmalm

b) Tackjernstillverkningen.

Under året hafva varit begagnade 207 masugnar, deraf en med tvänne pipor. Blåsningstiden har utgjort tillsammans 37,471 dygn 8½ timmar; och har tillverkningen uppgått till 7,028,411 centner 15 æ, deraf 136,385 centner 30 æ gjutgods, åstadkommet direkt ur masugnarna. I de orter, der tiondetackjern ännu finnes påfördt, har tiondefrihet blifvit vederbörande tillgodoräknad för 1,802 dygn 16¼ timmar, hvaraf 752 dygn 17¼ timmar i anseende till ny blåsning och 1,049 dygn 23 timmar på grund af frihetsår. För den så kallade Vesterbergslagen, i Kopparbergs Län, äfvensom för Öfvansjö och Thorsäckers Bergslag i Gefleborgs Län, har, så vidt inkomna uppgifter gifva vid handen, icke håller för nu ifrågavarande år något tiondetackjern blifvit påfördt, ehuru, på sätt Collegium i sina för de senaste åren afgifna underdåniga Berättelser omförmält, sistnämnda orter jemnväl äro att betrakta såsom åtnjutande bergslagsprivilegier.

Af det debeterade tiondetackjernet, 23,327 centner 76.08 æ hafva 447 centner 7.30 æ anmälts till leverering in natura.

I nedanstående tabell, Litt. A., äro nämnda förhållanden, i afseende å produktion äfvensom i fråga om erlagdt tiondejern, upptagna särskildt för hvarje Län, der, i förra fallet, tackjernstillverkning egt rum, och, i senare hänseendet, tackjernstionde utgått.

Lit. A.

Tackjernstillverkningen, året 1871.

Belägenhet.	Antal masugnar.		Blåsningstid.		Uppgifveu tillverkning.						Tiondefri blåsningstid.				Tiondetackjern.				
	Län.	Obegagnade.	Begagnade.	Dygn.	Timmar.	Tackjern.		Gjutgods.		Summa.		Egentliga fridygn.		På grund af frihetsår.		Hela beloppet.		Levereradt in natura.	
						Centner.	æ	Centner.	æ	Centner.	æ	Dygn.	Timmar.	Dygn.	Timmar.	Centner.	æ	Centner.	æ
Norrbottnens...	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vesterbottnens...	1	3	344	8½	56,078	30	5,216	90	61,295	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vesternorrlands	1	4	480	18½	77,961	65	1,895	68	79,857	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jemtlands.....	1	1	33	15	1,536	—	—	—	1,536	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gefleborgs.....	8	19	3,102	15	732,822	—	5,683	—	738,505	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Upsala.....	9	2	333	12	70,274	—	1,958	—	72,232	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms...	2	3	391	20	84,207	—	2,097	—	86,304	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs...	19	45	7,875	23	1,592,680	38	11,518	98	1,604,199	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vestmanlands..	10	16	2,810	—	542,082	81	8,011	5	550,093	86	120	—	248	—	4,370	74.90	447	7.30	—
Örebro.....	16	54	11,046	5½	2,027,960	52	48,575	18	2,076,535	70	404	18	801	23	12,948	39	—	—	—
Skaraborgs....	—	1	259	3	39,514	40	1,145	34	40,659	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vermlands.....	6	26	5,442	18¼	1,067,365	90	16,435	76	1,083,801	66	195	23¼	—	—	5,467	38.51	—	—	—
Elfsborgs.....	—	1	68	14	9,733	85	169	—	9,902	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands.	2	6	1,224	12	135,078	45	11,498	11	146,576	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands	—	4	1,030	—	196,464	30	2,050	70	198,515	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Calmar.....	5	6	759	5	96,644	33	1,775	25	98,439	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings.....	2	12	1,610	11	119,866	29	9,882	63	129,748	92	32	—	—	—	541	23.67	—	—	—
Kronobergs.....	4	4	657	20	41,735	67	8,472	72	50,208	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	92	207	37,471	8½	6,892,025	85	136,385	30	7,028,411	15	752	17¼	1,049	23	23,327	76.08	447	7.30	—

Den sålunda åstadkomna tillverkningen understiger den för året 1870 uppgifna med 37,099.51 centner. De Län, i hvilka ett mindre tillverkningsbelopp än under nästföregående året åstadkommits äro: Vesternorrlands, Gefleborgs,

Upsala, Elfsborgs, Södermanlands och Calmar, med en minskning af tillsammans 269,424.75 centner, deraf ensamt inom Upsala Län minskningen uppgår till 190,566 centner; hvaremot inom Vesterbottens, Jemtlands, Stockholms, Kopparbergs, Vestmanlands, Örebro, Skaraborgs, Vermlands, Östergötlands, Jönköpings och Kronobergs Län tillverkningsbeloppet ökats med tillsammans 232,325.24 centner.

Fördelas, på sätt förut skett, tackjernstillverkningen å nedannämnda Bergslager och öfriga orter i Riket, med angifvande af antal begagnade masugnar, blåsningstid, tillverkningsbelopp, dygnstillverkning samt medelbelopp för hvarje masugn af blåsningstid och tillverkning, med sistnämnda medelbelopp äfvensom tillverkningsbeloppen utjemnade till hela tal, så finnes förhållandet derutinnan för bruksåret 1871 hafva varit följande:

Lit. B.

Tackjernstillverkningen inom och utom Bergslag, året 1871.

	Begagnade masugnar.	Blåsningstid.		Tillverkningsbelopp.	Dygnstillverkning.	Medelbelopp för hvarje masugn.	
		Dygn.	Timmar.			Blåsningstid.	Tillverkning.
	Antal.	Dygn.	Timmar.	Centner.	Centner.	Dygn.	Centner.
<i>Inom Bergslag.</i>							
Vester-Bergslagen i Kopparbergs Län.....	23	3,792	18	682,286	179.89	165	29,665
Norbergs Bergslag i Vestmanlands Län.....	15	2,591	—	518,962	200.29	173	34,597
Nya Kopparbergs, Hellefors, Grythytte, Hjulsjö, Lindes och Ramsbergs Bergslager i Örebro Län	24	4,627	7	883,544	190.94	193	36,814
Nora, Carlskoga, Lekebergs och Lerbäckes Bergslager i Örebro Län	25	5,457	5	1,008,603	184.80	218	40,344
Philipstads Bergslager i Vermlands Län.....	19	3,775	20	748,414	198.21	199	39,390
Summor och medeltal	106	20,244	2	3,841,809	189.77	191	36,243
<i>Utom Bergslag.</i>							
Summor och medeltal för hela Riket	207	37,471	9	7,020,411	187.54	181	33,954
Förhållandet var år 1870:							
Inom Bergslag.....	102	19,164	1	3,582,938	186.69	188	35,127
Utom Bergslag.....	111	18,822	9	3,482,572	185.02	169	31,375
För hela Riket.....	213	37,986	10	7,065,510	186	178	33,171

Beräknad Länsvis, har dygstillverkningen uppgått till följande belopp:

Län.	År 1871.	År 1870.
	Centner.	Centner.
Vesterbottens	178.00.	181.18.
Vesternorrlands.....	166.10.	159.44.
Jemtlands	45.69.	44.95.
Gefleborgs	238.02.	218.58.
Upsala.....	216.59.	214.44.
Stockholms	220.26.	258.07.
Kopparbergs	203.68.	200.05.

Län.	År 1871.	År 1870.
	Centner.	Centner.
Vestmanlands	195.76.	201.13.
Örebro.....	187.99.	187.75.
Skaraborgs	156.91.	134.45.
Vermlands.....	199.12.	194.34.
Elfsborgs	143.23.	148.80.
Södermanlands	119.70.	128.51.
Östergötlands	192.77.	186.27.
Calmar.....	129.66.	122.23.
Jönköpings.....	80.57.	77.31.
Kronobergs	76.32.	56.22.

Beträffande medelbeloppen af blåsningstid och tillverkningsbelopp för hvarje masugn, hvilka, på sätt ofvan angifvits, för Riket i dess helhet utgjort under bruksåret 1871, det förra 181 dygn, och det senare 33,954 centner samt under bruksåret 1870, det förra 178 dygn, och det senare 33,171 centner, så är förhållandet härutinnan för nämnda år inom de särskilda Länen följande:

Län.	Blåsningstid.				Tillverkningsbelopp.	
	År 1871.		År 1870.		År 1871.	År 1870.
	Dygn.	Timm.	Dygn.	Timm.	Centner.	Centner.
Vesterbottens	114.	19.	88.	20.	20,431.73.	16,094.80.
Vesternorrlands	120.	5.	127.	6.	19,964.33.	20,289.05.
Jemtlands (blott 1 masugn begagnad)	33.	15.	31.	7.	1,536.00.	1,407.83.
Gefleborgs	163.	7.	158.	19.	38,868.68.	34,707.30.
Upsala	166.	18.	175.	2.	36,116.00.	37,542.57.
Stockholms	130.	15.	75.	6.	28,768.00.	19,415.33.
Kopparbergs	175.	—	167.	14.	35,648.87.	33,525.93.
Vestmanlands	175.	15.	150.	5.	34,380.87.	30,211.82.
Örebro	204.	13.	209.	11.	38,454.36.	39,329.53.
Skaraborgs (blott 1 masugn begagnad).....	259.	3.	240.	12.	40,659.74.	30,335.41.
Vermlands	209.	8.	218.	8.	41,684.68.	42,433.18.
Elfsborgs (blott en masugn begagnad).....	68.	14.	97.	15.	9,902.85.	14,525.82.
Södermanlands.....	204.	2.	195.	22.	24,429.43.	25,178.01.
Östergötlands.....	257.	12.	473.	12.	49,653.75.	88,198.50.
Calmar	126.	13.	125.	5.	16,406.59.	15,304.28.
Jönköpings	134.	5.	131.	20.	10,812.41.	10,194.10.
Kronobergs.....	164.	11.	168.	21.	12,552.10.	9,494.53.

Den största tillverkningen vid en verkstad har åstadkommits vid Sandviken i Gefleborgs Län, med 123,058 centner och en dygnstillverkning i medeltal af 354.63 centner; hvaremot den minsta för någon verkstad uppgifna tillverkningen, och hvilken egt rum vid den inom Jemtlands Län begagnade masugnen, utgör 1,536 centner, med en dygnstillverkning af 45.69 centner.

Genom Kammar-Collegii, Stats-Kontorets och Commerce-Collegii Kungörelse den 1 Sept 1871 hafva lösnings-
prisen för tiondetackjernet för samma år varit sålunda bestämda:

	För Centnern. Rdr.
I Philipstads Östra Bergslag i Vermlands Län.....	3.00.
» Philipstads Norra och Vestra Bergslager i nämnda Län.....	2.70.
» Lerbäcks Bergslag i Örebro Län.....	2.90.
» Carlskoga Bergslag i d:o	2.80.
» Lekebergs Bergslag i d:o	2.75.
» Nora Bergslag i d:o	2.65.
» Hjulsjö och Nya Kopparbergs Bergslager i Örebro Län.....	2.40.
» Tabergs Bergslag i Jönköpings Län.....	2.90.
» öfriga orter, der tiondetackjern ännu utgöres.....	2.60.

Utförseln af tackjern har, enligt uppgift ur Tulljournalerna, uppgått:

under kalenderåret 1871 till.....	966,022 centner.
» » 1870 »	939,104 »
» » 1869 »	482,821 »
» » 1868 »	490,049 »
» » 1867 »	555,728 »

c) Gjutgodstillverkningen.

Såsom redan blifvit i underdånighet omförmäldt och tabellen Lit. A. utvisar, har under bruksåret 1871 vid masugnarna omedelbarligen åstadkommits gjutgods till ett sammanräknadt belopp af 136,385 centner 30 \mathfrak{a} . Vid de egentliga gjuterierna, åter, om hvilkas anläggning anmälan hos Bergsöfverstyrelsen egt rum, och från hvilka, i följd deraf, uppgifter rörande tillverkningen till nämnda Styrelse skolat ingå, har, genom tackjerns omsmältning, gjutgods under berörda år blifvit till nedan angifna belopp tillverkad:

		Centner.	\mathfrak{a}
Norrbottnens Län: Piteå Socken	Rosfors	709.	5.
Vesterbottnens Län: Bygdeå Socken	Robertsfors.....	2,340.	78.
Vester-Norrlands Län: Långsele Socken	Forsse.....	286.	56.
» » » Socken.....	Sund	1,106.	22.
» » Skön Socken.....	Mohög	2,843.	01.
Jemtlands Län: Offerdals Socken	Rönnöfors	150.	—
Gefleborgs Län: Gefle Stad	Gefle	7,750.	—
» » Vahlbo Socken.....	Forsbacka	6,476.	—
» » Thorsåkers Socken.....	Hofors	9,046.	—
Stockholms Stad	Bergsund.....	10,120.	—
Kopparbergs Län: Falu Stad	Falu.....	1,925.	65.
» » Ore Socken.....	Furudal.....	1,160.	60.
» » Nås Socken.....	Lindesnäs.....	526.	40.
» » Garpenbergs Socken.....	Dormsjö.....	6,557.	78.
» » Norrbärkes Socken	Morgården	7,533.	34.
		<u>17,703.</u>	77.

			Centner.	⌘
Vestmanlands Län: Arboga Gjuteri		17,056.	46.	
» » Köpings Gjuteri		6,551.	—	
» » Vestanfors Socken	Fagersta	6,271.	99.	29,879. 45.
Örebro Län: Askers Socken	Brefven	7,866.	54.	
» » Bodarne Socken	Laxå	2,082.	75.	9,949. 29.
Skaraborgs Län: Undenäs Socken	Forsvik			6,513. 20.
Vermlands Län: Brunskogs Socken	Brunsborgsverken	38.	65.	
» » Eda Socken	Charlottenberg	1,569.	16.	
» » Elfsbacka Socken	Elfsbacka	1,186.	26.	
» » Rämens Socken	Lesjöfors	2,239.	43.	
» » » »	Rämsverken	371.	83.	
» » Stafnäs Socken	Stömmed	925.	26.	6,330. 59.
Elfsborgs Län: Steneby Socken	Billingsfors	935.	72.	
» » Bäcke Socken	Bäckefors	445.	—	
» » Ödeborgs Socken	Rådanefors	702.	—	2,082. 72.
Göteborgs och Bohus Län: Göteborgs Stad:.....	Göteborgs Stads Mekaniska verkstad	17,756.	94.	
» » » » Partille Socken	Jonsered	1,778.	—	19,534. 94.
Södermanlands Län: Lilla Mällösa Socken	Hellefors	3,633.	54.	
» » Tunabergs Socken	Näfveqvarn	10,515.	77.	
» » Kila Socken	Stafsjö	3,081.	34.	
» » Åkers Socken	Åker	6,507.	—	23,737. 65.
Östergötlands Län: Risinge Socken	Finspång	39,803.	21.	
» » Motala Socken	Motala	14,479.	52.	54,282. 73.
Calmar Län: Lofta Socken	Öfverrum	11,573.	83.	
» » Hallingsbergs Socken	Ankarsrum	27,590.	32.	
» » Gärdserums Socken	Forseström	2,920.	—	
» » Ljungby Socken	Fredriksström	1,627.	—	
» » Döderhults Socken	Oskarshamn	1,927.	57.	
» » Långemåla Socken	Hornsö	240.	—	45,878. 72.
Jönköpings Län: Käreda Socken	Åminne	1,337.	07.	
» » Asenhöga Socken	Marieholm	834.	17.	
» » Gnosjö Socken	Härryd	1,361.	—	3,532. 24.
Kronobergs Län: Skatelöfs Socken	Huseby	2,000.	—	
» » Nottebäcks Socken	Klafreström	314.	—	
» » Lenhofda Socken	Säfsjöström	117.	39.	
» » Moheda Socken	Torp	2,754.	44.	5,185. 83.
Blekinge Län: Lösens Socken	Lyckeby	1,178.	84.	
» » Jemshögs Socken	Olofström	1,175.	90.	2,354. 74.
Malmöhus Län: Malmö Gjuteri				12,100. —
Kristianstads Län: Kristianstads Gjuteri				8,646. —
				Summa 288,539. 49.

d) Stångjernstillverkningen.

Under bruksåret 1871 hafva 348 stångjernsverk, med 827 smälthärdar, varit begagnade, samt tillverkningen derstädes uppgått till 4,415,510 centner 88 æ, enligt hvad i nedanstående tabell, Lit. C., finnes närmare angifvet:

Lit. C.

Stångjernstillverkningen, året 1871.

L ä n.	Obegagnade verk.	Begagnade.		Uppgifven tillverkning.	
		Verk.	Härdar.	Centner.	æ
	Antal.	Antal.	Antal.	Centner.	æ
Norrbottnens	4	4	5	5,568	13
Vesterbottnens	2	5	12	56,128	90
Vesternorrlands	3	16	37	113,466	92
Jemtlands	—	2	2	991	93
Gefleborgs	22	40	114	583,513	5
Upsala	1	9	31	147,990	76
Stockholms	2	5	14	67,667	49
Kopparbergs	19	42	100	540,785	6
Vestmanlands	15	32	78	577,048	73
Örebro	19	47	114	771,653	61
Skaraborgs	4	6	12	37,403	50
Vermlands	38	57	141	814,378	34
Elfsborgs	5	10	18	92,472	28
Göteborgs och Bohus	1	1	1	532	—
Södermanlands	6	7	13	47,672	1
Östergötlands	8	24	69	248,513	14
Calmar	2	15	30	129,420	13
Jönköpings	4	15	22	50,655	16
Kronobergs	2	9	11	24,051	74
Blekinge	—	2	3	105,598	—
Summa	157	348	827	4,415,510	88

Denna tillverkning understiger den för nästföregående året uppgifna med 143,820.55 centner. Det största tillverkningsbeloppet vid ett verk finnes uppgifvet för Bofors bruk i Carlskoga Socken och Örebro Län, med 144,090.31 centner, deraf för andra verk blifvit uträckta 45,961.21 centner, hvaremot det minsta tillverkningsbeloppet för något verk är uppgifvet för ett bruk i Norrbottens Län, med 65.03 centner.

Med åberopande af hvad i de underdåniga Berättelserna för de nästföregående åren blifvit anfördt, rörande ej mindre det förhållandet, att vissa till denna gren af jernhandteringen hörande verk på senare tider börjat användas uteslutande, eller i betydligare omfattning, för tillverkan det af smältstycken, hvilka, der de ej disponerades direkt för export, hufvudsakligen vid andra, med valsverk försedda, verkstäder vällades och utarbetades, än ock svårigheten att med den form, i hvilken uppgifterna härom inkomme, och i anseende till berörda fördelning af tillverkningsarbetet

kunna med nöjaktig tillförlitlighet, beräkna, huru stort belopp af här åsyftade tillverkning rätteligen borde under artikeln »Stångjern» upptagas; får Collegium, i likhet med hvad förut skett och med tillämpning af dervid följda grunder, i hithörande afseende endast anmäla, att för nu ifrågavarande år en tillverkning af smältstycken, af hvilka utan tvifvel den öfvervägande andelen blifvit inom landet till stång- eller ämnes-jern vidare förarbetad, finnes särskild uppgifven:

för Vesternorrlands Län af	1,305.30	centner.
» Kopparbergs » »	302,429.40	»
» Vestmanlands » »	102,627.45	»
» Örebro » »	168,069.84	»
» Södermanlands » »	47,672.01	»
» Östergötlands » »	75,301.35	»
» Calmar » »	9,719.93	»
	<hr/>	
	Summa 707,125.28	centner.

e) Jernmanufaktur- och Stål-tillverkningen.

För tillverkning af stål och jernmanufaktur under bruksåret 1871 hafva varit begagnade 249 verk; och är den vid dessa verk åstadkomna tillverkningen af nämnda slag uppgifven till ett sammanräknadt belopp af 837,309 centner, enligt hvad nedanstående tabell, Lit. D., närmare utvisar.

Lit. D.

Jernmanufaktur- och Stål-tillverkningen, året 1871.

L ä n.	Begagnade verk.	U p p g i f v e n t i l l v e r k n i n g .											
		Stål.		Plåtar.		Spik.		Redskapsmide.		Diverse annan manufaktur.		Summa.	
		Autal.	Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.
Norrbottnens.....	3	—	—	—	—	697	61	—	—	833	84	1,531	45
Vesterbottens.....	4	—	—	—	—	569	67	76	10	2,028	64	2,674	41
Vesternorrlands.....	12	142	75	—	—	2,592	50	4,777	33	5,617	5	13,129	63
Jemtlands.....	2	—	—	—	—	53	84	—	—	166	26	220	10
Gefleborgs.....	10	109,068	46	—	—	2,869	2	—	—	45,325	66	157,263	14
Upsala.....	4	1,888	45	—	—	—	—	—	—	2,528	89	4,417	34
Stockholms.....	3	4,333	40	—	—	787	34	—	—	375	10	5,495	84
Kopparbergs.....	24	4,378	40	21,437	85	6,584	87	5,128	13	28,781	19	66,310	44
Vestmanlands.....	9	36,211	48	27,974	15	1,074	28	2,298	53	7,273	49	74,831	93
Örebro.....	22	14,542	83	—	—	8,826	9	798	19	30,540	92	54,708	3
Skaraborgs.....	5	—	—	—	—	2,285	16	1,081	22	2,771	71	6,138	9
Vermlands.....	47	16,089	1	—	—	23,623	75	1,405	39	26,105	50	67,223	65
Elfsborgs.....	12	11,499	43	—	—	4,581	69	101	5	4,362	5	20,544	22
Göteborgs och Bohus.....	3	—	—	—	—	404	—	5,944	34	1,401	—	7,749	34
Södermanlands.....	8	—	—	8,000	—	6,960	34	789	4	1,329	56	17,078	94
Östergötlands.....	21	2,713	76	85,441	62	27,561	25	437	2	99,402	—	215,555	65
Calmar.....	16	82	90	—	—	11,895	68	3,988	34	6,507	50	22,474	42
Jönköpings.....	16	—	—	—	—	3,448	63	1,466	21	7,943	11	12,857	95
Kronobergs.....	19	—	—	—	—	4,129	61	216	49	3,539	62	7,885	72
Hallands.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	120	—	120	—
Blekinge.....	4	—	—	11,480	92	35,376	50	—	—	361	29	47,218	71
Malmöhus.....	3	—	—	—	—	—	—	—	—	23,243	—	23,243	—
Kristianstads.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	8,637	—	8,637	—
Summa	249	200,950	87	154,334	54	144,321	83	28,507	38	309,194	38	837,309	—

I den här upptagna Ståltillverkningen äro inberäknade 106,582 centner 94 ℔ dithörande, å nedannämnda ställen, enligt särskild uppgift, efter Bessemers metod åstadkomna tillverkningar, nemligen:

Vid Sandviken i Gefleborgs Län.....	97,230.00	centner.
» Lenna i Upsala Län.....	4,333.40	»
» Siljansfors i Kopparbergs Län.....	4,088.05	»
» Carlsdal i Örebro Län.....	931.49	»

Summa 106,582.94 centner.

Likaledes är i ofvanstående post »Diverse annan manufaktur» inberäknad för året uppgifven tillverkning af jernvägsskenor, af hvilken tillverkning åstadkommits:

Vid Smedjebacken i Kopparbergs Län	25,482.59	centner.
» Motala mekaniska verkstad: af Stål	27,984.84.	
» » » » af jern.....	1,794.59.	
» » » » genom omvalsning af gamla Engelska skenor och dessas beläggande med stål å hufvud och fot.....	20,477.70	50,257.13 »
	Summa 75,739.72 centner.	

Det sammanlagda beloppet af här ofvan uppgifna Jernmanufaktur- och Stål-tillverkning öfverstiger beloppet af motsvarande tillverkning för nästföregående året med 61,071.38 centner, och är det största, som under något år blifvit åstadkommet.

Beträffande jernrörelsen på vågarna och vid andra exportställen, så har under bruksåret 1871 dermed förhållit sig på sätt i nedanstående tabell, Lit. E., finnes angifvet, nemligen:

Lit. E.

Jernrörelsen på vågarna och vid andra exportställen, året 1871.

	Stångjern.		Jern- manufaktur.		Summa.			Stångjern.		Jern- manufaktur.		Summa.	
	Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.	℔		Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.	℔
Inventarium från år 1870....	921,238	9	137,080	49	1,058,318	58	Afgått till export ..	2,537,038	35	315,540	88	2,852,579	23
Ifrån bruken inkommet på vå- gar och till andra export- ställen	2,309,372	33	319,883	42	2,629,255	75	Uttaget till inrikes förbrukning	87,601	80	45,983	84	133,585	64
Summa	3,230,610	42	456,963	91	3,687,574	33	Inventarium vid smidesårets slut.....	605,970	27	95,439	19	701,409	46
							Summa	3,230,610	42	456,963	91	3,687,574	33
Af jernexporten år 1871 ut- gick från:							Af inventarie-jernet vid smi- desårets slut tillhörde:						
Stockholms vågar.....	614,072	15	141,676	15	755,748	30	Stockholms vågar.....	284,644	87	39,581	16	324,226	3
Göteborgs våg.....	896,395	49	150,400	59	1,046,796	8	Göteborgs våg.....	170,975	9	53,244	17	224,219	26
De öfriga stapelstadsvågarna	656,987	39	7,684	99	664,672	38	De öfriga stapelstadsvågarna.	126,162	38	2,227	51	128,389	89
Köpings, Strömsholms och Vesterås uppstadsvågar, till sammans	240,490	40	9,725	89	250,216	29	Uppstadsvågarna.....	24,187	93	386	35	24,574	28
Grisslehamn, Nordmaling, Ra- tan, Umeå, Öregrund och Örnsköldsvik, enligt uppgif- ter till General-Tullstyrel- sen, tillsammans	129,092	92	6,053	26	135,146	18	S:a inventarium d. $\frac{31}{10}$ 1871	605,970	27	95,439	19	701,409	46
Summa jernexport	2,537,038	35	315,540	88	2,852,579	23							

Med tillämpning af de, rörande beräkning af förhållandet emellan Export, utgående Inventarium och återstod till Inrikes förbrukning af Stångjern, Jernmanufaktur och Stål, i den underdåniga Berättelsen för år 1866 anförda grunder, visar sig detta förhållande under nedanstående år hafva varit följande:

Lit. F. *Öfversigt öfver förhållandet emellan Export, utgående Inventarium och återstod till Inrikes förbrukning af Stångjern samt Jernmanufaktur och Stål, under åren 1867—1871.*

	1867.		1868.		1869.		1870.		1871.	
	Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.	℔	Centner.	℔
Stångjern.										
Disponibla tillgångar:										
Inventarium vid bruksårets början	1,526,793	35	1,183,408	54	1,259,709	38	1,058,804	—	921,238	9
Tillverkning	4,010,368	68	4,046,825	58	4,225,638	46	4,559,331	43	4,415,510	88
Summa	5,537,162	3	5,230,234	12	5,485,374	84	5,618,135	43	5,336,748	97
Disposition af berörda tillgångar:										
Export	3,238,719	20	2,645,242	88	2,755,008	89	2,823,927	47	2,537,038	35
Inventarium vid bruksårets slut	1,183,408	54	1,259,709	38	1,058,804	—	921,238	9	605,970	27
Återstod till Inrikes förbrukning	1,115,034	29	1,325,281	86	1,671,534	95	1,872,969	87	2,193,740	35
Summa	5,537,162	3	5,230,234	12	5,485,347	84	5,618,135	43	5,336,748	97
Ofvanstående disponerade belopp, beräknade i procent af de disponibla tillgångarna:										
Export	Procent. 58.49		Procent. 50.58		Procent. 50.22		Procent. 50.26		Procent. 47.54	
Inventarium vid bruksårets slut	21.37		24.08		19.30		16.40		11.35	
Återstod till Inrikes förbrukning	20.14		25.34		30.48		33.34		41.1	
	100.00.		100.00		100.00		100.00		100.00	
Jernmanufaktur och Stål.										
Disponibla tillgångar:										
Inventarium vid bruksårets början	179,462	8	207,714	15	170,602	63	156,314	51	137,080	49
Tillverkning	537,915	83	604,847	76	751,297	36	776,237	62	837,309	—
Summa	717,377	91	812,561	91	921,899	99	932,552	13	974,389	49
Disposition af berörda tillgångar:										
Export	281,586	31	343,173	93	323,554	13	319,964	39	315,540	88
Inventarium vid bruksårets slut	207,714	15	170,602	63	156,314	51	137,080	49	95,439	19
Återstod till Inrikes förbrukning	228,077	45	298,705	35	442,031	35	475,507	25	563,409	42
Summa	717,377	91	812,561	91	921,899	99	932,552	13	974,389	49
Ofvanstående disponerade belopp, beräknade i procent af de disponibla tillgångarna:										
Export	Procent. 39.25		Procent. 42.23		Procent. 35.10		Procent. 34.31		Procent. 32.38	
Inventarium vid bruksårets slut	28.96		21.00		16.95		14.70		9.80	
Återstod till Inrikes förbrukning	31.79		36.77		47.95		50.99		57.82	
	100.00		100.00		100.00		100.00		100.00	

Den sålunda uppgifna exporten, understiger den för året 1870 anmälda, i fråga om Stångjern med 286,889.12 centner, samt af Jernmanufaktur och Stål med 4,423.51 centner; utgörande denna export af Stångjern 47.54 % samt af Jernmanufaktur och Stål 32.38 % af det belopp till hvardera slaget hörande effekter, som varit att disponera; hvaremot för året 1870 dessa procental uppgingo till, respektive, 50.26 % samt 34.31 % af då befintliga tillgångar. Inventarium vid bruksårets slut har från nästföregående årets räkenskaper minskats, för Stångjern med 315,267.82 centner samt för Jernmanufaktur och Stål med 41,641.30 centner; hvilken minskning motsvarar ett nedgående, för det förra artikelslaget från 16.40 % till 11.35 %, och för det senare från 14.70 % till 9.80 % af de disponibla tillgångarna. Återstoden till Inrikes förbrukning har från året 1870 ökats för Stångjern med 320,770.48 centner, samt för jernmanufaktur och Stål med 87,902.17 centner; motsvarande en förhöjning, i förra hänseendet från 33.34 % till 41.11 %, samt i senare afseendet från 50.99 % till 57.82 % af de för hvardera året disponibla tillgångarna af berörda effekter.

2:o) Tillverkningen vid de så kallade Ädlare Verken.

a) Guld

Vid *Konung Gustaf III:s Silfververk* i Falun hafva erhållits 13 æ 88 ort. Dessutom äro genom skedning af silfver, afdrifvet vid *Guldsmidshyttan* i Lindes Socken och Örebro Län, utbragt guld, beräknadt i värde till till 58.48 Caroliner, hvilket skulle motsvara ett belopp rent guld af 39 ort 94 korn.

Tillverkningen har varit afradsfri.

b) Silfver.

Vid *Konung Gustaf III:s Silfververk* i Falun har åstadkommit en tillverkning af 184 æ 73 ort. Tillverkningen är afradsfri.

Sala Silfververk i Vestmanlands Län: Grufvebrytningen har härstädes drivits i 36 arbetsrum, alla i Sala odalfälts grufvor och för Sala Bergslags räkning. Af dessa arbetsrum hafva tillhört: Torgschachtsgrufvan 4, Storgrufvan 26, Carlsschachtsgrufvan och Grefve Bjelkes stoll 1; samt varit brutna: på malm 22; för upptäckande af malmtillgångar i okänd klyft 8; för beredande af utbrytning i kända malmfält 4; samt för åvägabringande af kommunikationer och vädervexling 2. Orter hafva blifvit drifna till en sammanräknad längd af 467.75 fot, deraf i Grefve Bjelkes stoll 38.50 fot, hvarjemnte i samma stoll verkstälts sänkning till ett djup af 17.25 fot. Grufvebrytningen har utgjort 116,478.5 tunnor fyndigt och 562.5 tunnor ofyndigt berg, eller tillsammans 117,041 tunnor berg à 6 $\frac{2}{3}$ kubikfot. Ur det brutna berget hafva blifvit utsofrade 252,766.8 centner vaskmalm och 4,897 centner stuffmalm, med en silfverhalt i den senare af 14.6 till 35.9 ort på centnern. För blysmältningen hafva från de förberedande processerne blifvit uppförde 18,811 centner stuff, sliger och skärsten, hvaraf, efter drifning och finering, erhållits 1,904 æ 37 ort bergfint silfver.

Den egentliga afraden utgör $\frac{1}{10}$ af tillverkningen.

Silfververkets ränteersättningsfond har dels genom räntor, dels genom afsättning för silfvertillverkningen, under året vunnit en tillökning af 18,589 rdr 53 öre; och uppgick denna fond vid årets slut till ett belopp af 287,040 rdr 94 öre.

Löfås Silfververk i Schedvi Socken och Kopparbergs Län: Tillverkningen af silfver har här utgjort 75 æ 2 ort 30 korn, hvaraf $\frac{3}{10}$ erlagts såsom afrad.

Vid *Öster Silfbergs Silfververk* i Silfbergs Socken och Kopparbergs Län hafva tillverkats 93 æ silfver.

För verket åtnjutas frihetsår.

Hellefors Silfververk i Hellefors Socken och Örebro Län: Vid de till verket hörande grufvor har, i anseende dertill, att, på sätt förut omförmäls, först uppgörande af förändrad plan för grufvedriften ifrågakommit, och derefter af vederbörande sökts tillåtelse att få nedlägga verket, hvilket senare ärende nu är beroende af Eders Kongl. Maj:ts Nådiga pröfning, arbetet, enligt behörigt medgifvande, jemnväl under året 1871 varit inställt; och har någon tillverkning af silfver icke häller blifvit vid verket under samma år åstadkommen.

Guldsmedshytte Silfververk i Lindes Socken och Örebro Län: Silfver har här erhållits af verkably från Ljusnarsbergshyttan i Ljusnarsbergs Socken 35 & 69 ort, hvilket belopp likväl efter verkställd skedning, och sedan ofvannämnda belopp guld blifvit derur utbragt, lemnat en återstod af blott 35 & 14 ort. För denna tillverkning, hvilken blifvit åstadkommen af malmer från Kafveltorps grufvor, har, enligt uppgift, någon afrad ej blifvit erlagd.

Sammanräknade silvertillverkningen inom Riket har för året sålunda utgjort 2,292 & 26 ort 30 korn.

c) **Koppar.**

Gustafs- och Carlbergs Kopparverk i Åre Socken och Jemtlands Län: Vid detta verk hafva nedsmälts 56,073 centner malm och slig samt tillverkats 1,544 centner 50 & garkoppar.

Stora Kopparberget i Kopparbergs Län: De under året härstädes brutna arbetsrum hafva uppgått till ett antal af 109, af hvilka drifvits 70 på malmfång, 28 på försök, 5 för ävägabringande af kommunikationer samt 6 för brytning af svafvelkis. Af dessa arbetsrum hafva drifvits 92 i fast klyft och 17 i ras. 277,218 tunnor, eller 1,524,700 centner, berg hafva blifvit brutna och uppfordrade, af hvilka erhållits 129,566 tunnor, eller 809,800 centner, grofskrädd malm. Råkoppartillverkningen vid hithörande smältverk har utgjort 16,488 centner 2 &, af hvilka erhållits 14,948 centner 37 & garkoppar, deraf garats i Falun 13,042 centner och vid Avesta 1,906 centner 37 &.

Inom Kopparbergs Län hafva för öfrigt blifvit tillverkade:

	Råkoppar. Centner.	Garkoppar. Centner.
Vid <i>Vik</i> i Kopparbergs Socken	—	34.35.
» <i>Löfåsen</i> i Schedvi Socken	16.45.	—
» <i>Garpenberg</i> i Garpenbergs Socken	—	28.

Sammanräknade koppartillverkningen i Kopparbergs Län uppgår alltså till 15,010 centner 72 & garkoppar samt 16 centner 45 & råkoppar; hvarjemnte vid *Korsnäs Slaggbrukshytta* i Vika Socken af samma Län tillverkningen uppgifvits hafva utgjort 64 centner skärsten.

Riddarehytte Kopparverk i Skinnskattebergs Socken: Tillverkningen härstädes har utgjort 436 centner 60 & garkoppar.

Ljusnarsbergs Kopparverk i Ljusnarsbergs Socken och Örebro Län: Vid detta verk hafva ur 18,791 centner 57 & malm, erhållen från verkets egna grufvor, utbringats 707 centner 85 & garkoppar; hvarjemnte af malm från Kafveltorps grufvor tillverkats 74 centner 63 & garkoppar; utgörande alltså tillverkningen härstädes tillsammans 782 centner 48 & garkoppar.

Kafveltorps Kopparverk i nyssnämnda Socken: Härstädes hafva tillverkats 352 centner 86 & garkoppar.

Bångbro Kopparverk i samma Socken: Af malmer från Kafveltorps grufvor hafva härstädes tillverkats 604 centner 45 & garkoppar.

Flögfors Kopparverk i Ramsbergs Socken och Örebro Län: Vid detta verk hafva af malm från Håkansboda grufvor tillverkats 448 centner 90 & garkoppar.

Tunabergs Kopparverk i Tunabergs Socken och Södermanlands Län: Tillverkningen uppgifves hafva utgjort 255 centner skärsten, utan att någon metallisk koppar deraf blifvit åstadkommen.

Åtvidabergs Kopparverk i Åtvids Socken och Östergötlands Län: Vid detta verk hafva nedsmälts 441,443 centner 50 æ malm, deraf från Bersbo malmfält 411,102 centner 60 æ , från Mormorsgrufvan 20,877 centner och rån Grönhögsgrufvan 9,463 centner 90 æ , samt 121,683 centner kopparhaltigt slagg- och ugnsgods, eller tillsammans 563,126 centner 50 æ kopparhaltigt gods. Af 117,223 centner skärsten hafva erhållits 16,719 centner 70 æ råkoppar, af hvilka 16,675 centner 70 æ blifvit garade i hård och lemnat 13,652 centner 24 æ vanlig garkoppar, samt 44 centner genom behandling i flammugn gifvit 34 centner 85 æ raffinerad eller smidesgar koppar; utgörande alltså begge dessa tillverkningar tillsammans 13,687 centner 9 æ .

Valdemarsvik Kopparverk i Tryserums Socken och Calmar Län: Den härstädes nedsmälta malmen har utgjort 28,538 centner 40 æ ; och den tillverkade garkopparen uppgått till 543 centner 62 æ .

Enligt hvad nu blifvit omförmäldt, är koppartillverkningen i Riket under ifrågavarande år att upptaga till 33,411 centner 22 æ garkoppar samt 16 centner 45 æ råkoppar; och om råkopparen varder, efter förhållandet emellan den forna stapelstads- och allmänna råkoppar-vigten reducerad till garkoppar, eller från 16 centner 45 æ till 14 centner 95 æ ; så skulle hela tillverkningen motsvara 33,426 centner 17 æ .

För tillverkningen vid Vik, Ljusnarsberg, Kafveltorp och Bångbro hafva åtnjutits frihetsår. Huruvida för det vid Korsnäs åstadkomna slaggbruk tionde blifvit påförd är icke uppgifvet. För tillverkningen vid öfriga här nedan nämnda verk är afraden bestämd till $\frac{1}{30}$ af tillverkningsbeloppet, utom i hvad angår dels Gustafs- och Carlsbergs, dels Valdemarsviks Kopparverk, der den skolat erläggas, vid det förra verket med $\frac{1}{60}$ och vid det senare med $\frac{1}{120}$ af sagda belopp; varande afraden, utom för Löfåsens, äfven för Stora Kopparbergets Kopparverk erlagd efter beloppet på stället tillverkad råkoppar.

d) Nickel.

Sågmyre Nickelverk i Leksands Socken och Kopparbergs Län: Tillverkningen har här utgjort 397 centner 85 æ nickelpoppar och 3,361 centner 17 æ skärsten.

Viks Nickelverk i Kopparbergs Socken och Län: Vid detta verk har tillverkningen utgjort 35 centner 40 æ nickel.

Molnebo Nickelverk i Vester Löfsta Socken och Vestmanlands Län: Tillverkningen har här utgjort 2,835 centner skärsten.

Klefva Nickelverk i Alsheda Socken och Jönköpings Län: Ur Klefva grufva hafva blifvit uppfordrade 23,577 centner 60 æ nickelmalm och 77,746 centner 80 æ sylta. Vid nämnda verk hafva åstadkommits 1,718 centner så kallad concentrationssten.

Den uppgifna nickeltillverkningen för året utgör såhunda 432 centner 98 æ nickelpoppar och 7,914 centner 17 æ nickelsten.

För tillverkningen vid Viks och Molnebo Nickelverk åtnjutas frihetsår; hvaremot afrad erlagts från Sågmyre Nickelverk med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen och skolat utgå från Klefva Nickelverk efter enahanda beräkningsgrund.

e) Messing.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Centner.	æ	ort.
Vid <i>Skultuna Messingsbruk</i> i Skultuna socken och Vestmanlands Län	3,283.	37.	—
» <i>Nyköpings Messingsbruk</i>	—	53.	50.
» <i>Gusums Messingsbruk</i> i Ringarums Socken och Östergötlands Län	396.	35.	—
	Summa 3,680.	25.	50.

3:o. **Diverse Verk och Tillverkningar.****Kopparhamrar och Kopparvalsverk.**

Tillverkningen vid dessa verk har utgjort:

	Centner.	Ⓔ	ort.
Vid <i>Avesta</i> i Kopparbergs Län	1,766.	13.	—
» <i>Skultuna</i> i Vestmanlands Län.....	4,179.	55.	—
» <i>Forssjö</i> i Södermanlands Län.....	7.	50.	—
» <i>Åtvidaberg</i> i Östergötlands Län.....	53.	75.	—
» <i>Lessebo</i> i Kronobergs Län.....	170.	42.	—
» <i>Kopparmöllan</i> i Kristianstads Län	168.	23.	—
» <i>Granefors</i> i Blekinge Län.....	1,643.	95.	50.
» <i>Olofsström</i> i D:o D:o	677.	87.	—
	Summa 8,667.	40.	50.

Gjutgods af annan metall än Jern.

Tillverkning af sådant gods uppgifves vara åstadkommen:

	Centner.	Ⓔ	ort.
Vid <i>Dormsjö</i> Mekaniska Verkstad i Kopparbergs Län	12.	15.	—
» <i>Köpings</i> d:o d:o	44.	—	—
» <i>Motala</i> d:o d:o	480.	62.	30.
	Summa 536.	77.	30.

Bly

har blifvit tillverkad till följande belopp:

	Centner.	Ⓔ
Vid <i>Sala</i> Silfververk	839.	95.
» <i>Löfåsen</i> i Kopparbergs Län.....	397.	47.
» <i>Öster Silfberget</i> i Kopparbergs Län	195.	95.
» <i>Guldsmedshyttan</i> i Örebro Län	662.	5.
	Summa 2,095.	42.

I detta belopp är inberäknadt allenast den uppgifna tillverkningen af så kalladt arm- och frisk-bly. Rörande tillverkningen af verkbley äro uppgifter lemnade endast från 5:te Bergmästare-distriktet, der, enligt dessa uppgifter, sistnämnda tillverkning uppgått till 5,027 centner 42 Ⓔ, nemligen vid *Ljusnarsberg* till 793 centner 20 Ⓔ, vid *Kafveltorp* till 2,071 centner 22 Ⓔ och vid *Bångbro* till 2,163 centner; Och har det för Guldsmedshyttan ofvan upptagna belopp friskbley erhållits af det vid Ljusnarsberg åstadkomna, här ofmördade belopp verkbley; hvaremot någon afdrifning och friskning af det vid Kafveltorp och Bångbro utbragta verkbley, icke, så vidt anmaldt blifvit, egt rum.

För öfrigt torde böra anmärkas, att Blyglete, som synes vara ernad att såsom sådan afyttras och ej att dessförinnan reduceras, blifvit tillverkad vid *Sala* Silfververk till ett belopp af 356 centner.

Afrad har vid Löfåsen utgjorts med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen. För det vid Guldsmedshyttan genom afdrifning och friskning af verkbley från Ljusnarsberg åstadkomna friskbley har, enligt uppgift, afrad ej erlagts. Den öfriga blytillverkningen har varit afradsfri.

Zink.

Ur de Bolaget *La Vieille Montagne* tillhöriga Zinkgrufvor inom Ammebergs malmfält, beläget dels i Lerbäcks och Hammars Socknar i Örebro Län, dels i Godegårds Socken af Östergötlands Län, hafva uppfodrats 739,472 centner zinkmalm. I vaskverk hafva behandlats 534,984 centner. Den rostade zinkmalmen uppgår till 240,337 centner.

Dessutom hafva vid Kafvelstorps grufvor i Ljusnarsbergs Socken och Örebro Län upphemtats 17,381 centner zinkmalm.

Metallisk zink har icke blifvit inom Riket tillverkad.

Kobolt.

Vid *Tunaberg* i Tunabergs Socken och Södermanlands Län har, genom stampning och vaskning, renad koboltmalm erhållits till ett belopp af 406 \mathfrak{a} , hvaraf i afrad erlagts 13 \mathfrak{a} 53 ort.

Brunsten.

Häraf är upphemtad:

	Centner.
Ur <i>Böhlets</i> grufvor i Undenäs Socken, och Skaraborgs Län.....	1,200.
» <i>Spexeryds</i> och <i>Hohults</i> grufvor i Ödestugu Socken och Jönköpings Län.....	7,956.
	Summa 9,156.

Svafvel.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Centner.	\mathfrak{a}
Vid <i>Falu Svafvelverk</i>	7,600.	41.
» <i>Löfåsen</i> i Kopparbergs Län	271.	4.
	Summa 7,871.	45.

Afrad har skolat utgöras med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Kopparvitriol.

Vid *Falu Vitriolverk* hafva häraf tillverkats 2,272 centner. Afrad har utgjorts med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Jernvitriol.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Tunnor.	Centner.	\mathfrak{a}
Vid <i>Falu Vitriolverk</i>	—	479.	65.
» <i>Sågmyre</i> d:o i Kopparbergs Län.....	2,389.	—	—
» <i>Dylta</i> d:o i Örebro Län	—	825.	60.
» <i>Ölands</i> d:o i Calmar Län.....	1,230.	—	—
» <i>Lovers</i> d:o i d:o d:o	500.	—	—
	Summa 4,119.	1,305	25.

För Sågmyre vitriolverk åtnjutas frihetsår. För öfriga här nämnda verk är afraden bestämd till $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Rödfärg.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Tunnor.	Centner.	℔.
Vid <i>Falu Rödfärgsverk</i>	—	19,194.	—
» <i>Silfbergs</i> d:o i Kopparbergs Län	—	4,650.	—
» <i>Ridkärrs</i> d:o i Örebro Län	—	446.	40.
» <i>Dylta</i> d:o i d:o d:o	—	2,748.	80.
» <i>Ölands</i> d:o i Calmar Län	760.	—	—
» <i>Lovers</i> d:o i d:o d:o	260.	—	—
» <i>Klefva</i> d:o i Jönköpings Län.....	73.	—	—
	Summa	1,093.	27,039. 20.

För Silfbergs rödfärgsverk åtnjutas frihetsår. För Klefva är afraden bestämd till $\frac{1}{30}$ och har för de öfriga verken skolat utgöras med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Alun.

Häraf äro tillverkade:

	Tunnor.
Vid <i>Latorps Alunverk</i> i Örebro Län	1,675.
» <i>Ölands</i> d:o i Calmar Län	1,800.
» <i>Lovers</i> d:o i d:o d:o	900.
» <i>Andrarums</i> d:o i Kristianstads Län	504.
	Summa 4,879:

Blyerts.

Häraf hafva åstadkommits:

	Centner.	℔.
Vid <i>Fagersta Blyertsverk</i> i Vestmanlands Län.....	780.	—
» <i>Norbergs</i> d:o i d:o d:o	331.	75.
	Summa	1,111. 75

Porfyr.

Några arbeten häraf hafva under året icke blifvit åstadkomna.

Marmor.

Vid *Kolmårdens Marmorbruk* i Östergötlands Län hafva arbeten häraf blifvit förfärdigade till ett värde af 6,500 rdr; hvarjemnte uppgifvits, att vid *Claestorps Marmorbruk* i Södermanlands Län dylika arbeten åstadkommits till ett värde af 7,500 rdr; utgörande således dessa begge värdebelopp tillsammans 14,000 rdr.

Stenkol.

Häraf hafva blifvit uppbrutna:

Vid <i>Höganäs</i> i Malmöhus Län:	Kubikfot.
af sorten <i>N° 1</i>	362,433.
» » <i>N° 2</i>	748,618.
» » <i>N° 3</i>	308,725.
	1,419,776

Kubikfot.

Vid *Vallåkra* Bolags Stenkolsfält i Malmöhus Län:

af sorten <i>N° 1</i>	182,686.	
» » <i>N° 2</i>	218,754.	
» » <i>N° 3</i>	<u>81,294.</u>	482,814.

Vid *Boserups* Stenkolsfält i samma Län:

af sorten <i>N° 1</i>	36,200.	
» » <i>N° 2</i>	<u>6,800.</u>	43,000.

Vid *Helsingborgs* Stenkolsverk

	<u>47,000.</u>	
		<u>Summa 1,992,590.</u>

I öfverensstämmelse med hvad nu blifvit i underdånighet onförmäldt, äro de under bruksåret 1871 åstadkomna bergverksprodukter i nedanstående tabell Lit. G., summarisk för hvarje slag, upptagna; varande äfven, för jämförelse härutinnan, produktionsbeloppen under de fyra nästföretgånga åren i tabellen införda.

Lit. G.	<i>Bergverksprodukter, åren 1867 -1871.</i>					
	1867.	1868.	1869.	1870.	1871.	
Jernmalm, BergmalmCentner	11,401,831.10	12,594,439.15	13,920,633.95	14,508,278.20	15,215,589.20	
D:o Sjö- och Myrmalmer »	408,436.30	294,174.95	147,215.25	323,436.45	370,784.40	
Tackjern, oberäknadt gjut- gods, tillverkad vid mas- ugnarne	»	5,838,535.23	6,076,567.21	6,699,028.26	6,895,794.48	6,892,025.85
Gjutgods, tillverkad vid mas- ugnarne	»	126,008.54	112,661.13	173,494.02	169,716.18	136,385.30
Gjutgods, tillverkad genom tackjerns omsmältning.....	»	181,750.99	197,610.80	226,012.55	267,328.73	288,539.49
Stångjern	»	4,010,368.68	4,046,825.58	4,225,738.46	4,559,331.43	4,415,510.88
Jernmanufaktur och Stål ...	»	537,915.83	604,847.76	751,297.36	776,237.62	837,309
Guld	»	20.31	20.9758	21.3479	23.9837	14.2794
Silfver	»	2,691.15	3,055.0924	2,907.0997	2,800.9750	2,292.2630
Koppar	Centner	46,922.11	48,261.6840	51,774.25	43,852.67	33,426.17
Nickelkoppar	»	689.53	538.97	114.3833	452.9333	432.98
Nickelsten.....	»	1,713.85	1,585.61	5,302.26	5,279	7,914.17
Messing	»	2,311.17	2,320.0446	3,220.7774	2,616.0150	3,680.2550
Kopparsmide	»	4,180.2075	5,555.5150	4,994.9980	6,422.8850	8,667.4050
Gjutgods af annan metall än jern	»	————	756.45	1,115.46	907.27	536.7730
Bly	»	9,646.20	9,249.44	12,075.15	8,802.29	2,095.42
Zinkmalm	»	442,048	560,640	746,714	662,138	756,853
Koboltmalm	»	1,615	1,055	1,265	608	406
Brunsten	Centner	4,370	7,865	12,872	16,488	9,156
Svafvel	»	9,828.40	10,411.40	11,004.40	11,121.06	7,871.45
Jernvitriol.....	»	3,263.98	1,696.90	774.40	2,187.60	1,305.25
»	Tunnor	1,950	2,300	1,040	2,070	4,119
Kopparvitriol.....	Centner	2,263.60	2,184.36	2,346.29	3,072	2,272.30
Rödfärg	»	12,710	14,086	19,285.20	18,964	27,039.20
»	Tunnor	2,606	680	————	50.5	1,093
Alun.....	»	5,244	5,644	9,760	5,338	4,879
Blyerts	Centner	————	1,339.05	320	900.10	1,111.75
Porfyr.....till värde i Rdr Rmt af	»	————	————	700	————	————
Marmor ... d:o d:o	»	13,305	6,007	4,200	5,000	14,000
Stenkol.....	Kubikfot	1,702,606	2,129,124	2,242,795	1,754,083	1,992,590

5:o) Arbetskraft.

Vid bergverks- och bruks-rörelsen hafva, enligt de uppgifter, som derom blifvit meddelade, under året varit använda 25,683 arbetare, såsom i följande tabell, lit. H., finnes närmare angifvet:

Lit. H.

Antal arbetare, använda vid bergverks- och bruks-rörelsen, året 1871.

	Jerngrufvorna.				Jernverken.					Andra Verk med tillhörande grufvor.				Summa Summanum.
	Ständige.	Tillfällige.	Qvarnor och barn.	Summa.	Masgnarne.	Stångjernverken.	Manufakturverken och Gjuterierna.	Ej klassificerade.	Summa.	Guld-, Silver- och Bly-verken.	Kopparverken.	Åskilliga andra verk.	Summa.	
Norrbottnens Län.....	—	3	—	3	—	29	14	1	44	—	—	—	—	47
Vesterbottnens ».....	—	—	—	—	58	70	27	10	165	—	—	—	—	165
Vesternorrlands ».....	6	4	1	11	65	177	119	57	418	—	—	45	45	474
Jemtlands ».....	6	—	—	6	4	7	6	3	20	—	135	—	135	161
Gefleborgs ».....	197	10	—	207	384	643	370	—	1,397	—	—	—	—	1,604
Upsala ».....	409	19	15	443	56	222	21	—	299	—	—	—	—	742
Stockholms Län och Stad.....	271	75	45	391	75	122	687	—	844	—	—	—	—	1,275
Kopparbergs Län.....	750	73	116	939	844	786	280	195	2,105	23	923	95	1,041	4,085
Vestmanlands Län utom Sala Bergs- hauptmans-Distrikt.).....	375	54	—	429	329	649	473	225	1,676	—	70	183	253	2,358
Sala Bergshauptmans-Distrikt.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	355	—	—	355	355
Örebro Län {5:te Bergmästare-Distr. 6:te Bergmästare-Distr.	523	79	8	610	388	330	32	—	750	64	196	4	264	1,624
	531	86	30	647	535	765	160	—	1,460	—	6	876	882	2,989
Skaraborgs Län.....	—	—	—	—	18	60	132	—	210	—	—	12	12	222
Vermlands ».....	855	—	85	940	505	1,118	357	—	1,980	—	—	—	—	2,920
Elfsborgs ».....	—	—	—	—	21	133	116	—	270	—	—	—	—	270
Göteborgs och Bohus Län.....	—	—	—	—	—	—	504	—	504	—	—	—	—	504
Södermanlands Län.....	172	11	11	194	105	76	230	—	411	—	—	20	20	625
Östergötlands ».....	38	—	—	38	91	418	581	—	1,090	—	1,207	96	1,303	2,431
Calmar ».....	4	—	1	5	104	249	229	—	582	—	167	172	339	926
Jönköpings ».....	51	20	—	71	178	149	122	—	449	—	—	83	83	603
Kronobergs ».....	3	2	—	5	52	70	129	—	251	—	—	4	4	260
Hallands ».....	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	2
Blekinge ».....	—	—	—	—	—	—	215	—	215	—	—	28	28	243
Kristianstads ».....	—	—	—	—	—	—	75	—	75	—	—	36	36	111
Malmöhus ».....	—	—	—	—	—	—	223	—	223	—	—	464	464	687
Summa	4,191	436	312	4,939	3,812	6,073	5,104	491	15,480	442	2,704	2,118	5,264	25,683

hvarjemnte dels Bergmästaren i 8:de Distriktet uppgifvit, att vid sjömalmsstägterna i Calmar Län varit anställda 10 arbetare, dels Bergmästaren i 9:de Distriktet förmält, det den arbetskraft, som blifvit använd för upptagandet af det inom Jönköpings och Kronobergs Län upphemtade, här ofvan angifna, belopp sjö- och myr-malmer, vore att anse såsom motsvarande 4,970 mansdagsverken.

I afseende å olyckshändelser, timade bland de vid bergverken under året sysselsatta arbetare, har blifvit anmäldt: att vid Stora Kopparberget sju personer ljutit döden, deraf fyra genom skottsador, och en person blifvit svårare skadad, men återställd; att vid Norbergs grufvor i Vestmanlands Län tre personer blifvit skadade, så att döden deraf följt, samt en person svårt, men ej lifsfarligt, skadats; att vid Pershytte jerngrufvefält samt vid Åmmebergs zinkgrufvefält, båda i Örebro Län, två personer, en på hvardera stället, ljutit döden genom vådaskott, äfven-

som att å sistnämnda ställe en person genom klämning emellan jernbansvagnar omkommit; varande alltså antalet af dem, som genom nu omförmälda olyckshändelser blifvit skadade, femton, af hvilka för tretton skadorna medfört döden.

Enligt inkomna uppgifter hafva vid bergverks- och bruks-driften under året varit begagnade 80 ångmaskiner, af hvilka 56 vid grufvorna, nemligen 1 i Gefleborgs Län, 7 i Upsala Län, 3 i Stockholms Län, 5 i Kopparbergs Län, 4 i Vestmanlands Län, 15 i Örebro Län, 6 i Södermanlands Län, 3 i Östergötlands Län, 1 i Calmar Län och 11 i Malmöhus Län; 3 vid masugnsdriften, nemligen 1 i Upsala Län, 1 i Stockholms Län och 1 i Vestmanlands Län; 15 vid stångjerns- och manufakturverken, nemligen 4 i Gefleborgs Län, 3 i Upsala Län, 1 i Stockholms Län, 1 i Kopparbergs Län, 1 i Vestmanlands Län, 3 i Örebro Län, 1 i Jönköpings Län och 1 i Blekinge Län; samt 6 vid andra verk, nemligen 1 i Jönköpings Län, 3 i Malmöhus Län, 1 Kristianstads Län och 1 i Blekinge Län.

6:o) Inmutningar och hvilostånd.

På sätt nedanstående tabeller närmare utvisa, hafva under året af vederbörande tjenstemän blifvit utfärdade 9,438 mutsedlar å följande mineral-anledningar, nemligen:

Lit. I.

Mutsedlar, utfärdade året 1871.

	Jernmalm.		Guld-, Silver- och Blymalmer.	Kopparmalm.	Nickelmalm.	Zinkmalm.	Mangannalm.	Svafvelkis.	Blyerts.	Stenkol.	Varp.		Summa.
	Bergmalm.	Sjö- och Myr- malmer.									Jern.	Andra.	
1:o) Å nyupptäckta fyndigheter:													
Af Bergshauptmannen vid Sala Silfververk å	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
» Bergmästaren i 1:sta Bergmästaredistriktet å	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
» D:o i 2:dra d:o	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	5
» D:o i 3:dje d:o	20	—	5	—	2	—	—	—	—	—	—	—	27
» D:o i 4:de d:o	209	—	83	23	1	1	—	12	—	—	—	1	330
» D:o i 5:te d:o	74	—	5	20	—	—	—	17	—	—	—	—	116
» D:o i 6:te d:o	20	1	—	2	—	2	—	3	—	—	—	—	28
» D:o i 7:de d:o	10	—	13	9	—	—	—	—	—	—	—	—	32
» D:o i 8:de d:o	16	4	3	10	—	—	—	—	—	—	—	—	33
» D:o i 9:de d:o	2	17	1	9	4	—	—	—	—	1,882	—	—	1,915
Summa	362	22	110	73	7	3	—	33	—	1,882	—	1	2,493
2:o) Å förut inmutade fyndigheter:													
Af Bergshauptmannen vid Sala Silfververk å	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» Bergmästaren i 1:sta Bergmästaredistriktet å	—	—	14	6	—	—	—	—	—	—	—	—	20
» D:o i 2:dra d:o	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	3
» D:o i 3:dje d:o	72	—	2	—	2	—	—	1	—	—	—	—	77
» D:o i 4:de d:o	377	—	27	15	—	3	—	3	7	—	—	—	432
» D:o i 5:te d:o	159	9	52	55	—	—	—	2	—	—	—	1	278
» D:o i 6:te d:o	61	1	20	52	—	36	—	4	—	—	—	2	176
» D:o i 7:de d:o	34	—	10	13	—	—	1	—	—	—	—	—	58
» D:o i 8:de d:o	20	7	1	104	1	10	—	1	—	—	—	—	144
» D:o i 9:de d:o	3	66	30	7	5	—	—	—	—	5,645	—	—	5,756
Summa	728	83	156	252	8	49	1	12	8	5,645	3	—	6,945
Summa Summarum	1,090	105	266	325	15	52	1	45	8	7,527	3	1	9,438

hvarjemte meddelats hvilostånd för 1,436 grufvor, nemligen:

Llt. K.

Hvilostånd, meddelade året 1871.

	Jernmalm.	Guld-, Silver- och Bly- malmer.	Kopparmalm.	Kalksvöft.	Stenkol.	Summa.
Af Bergmästaren i 1:sta Bergmästaredistriktet för	213	—	43	—	—	256
» D:o i 3:dje d:o	42	—	—	—	—	42
» D:o i 4:de d:o	105	—	1	1	—	107
» D:o i 5:te d:o	23	7	2	—	—	32
» D:o i 6:te d:o	18	—	1	—	—	19
» D:o i 7:de d:o	38	22	22	—	—	82
» D:o i 8:de d:o	3	—	2	—	—	5
» D:o i 9:de d:o	5	12	1	—	875	893
Summa	447	41	72	1	875	1,436

Uppgifna antalet utmål, som under året varit under hvilostånd, har deremot utgjort 709, af hvilka 530 tillhört jerngrufvor; hvarjemte hvilostånd förmåls äfven hafva åtnjutits för 1,722 inmutade, men med utmål icke försedda, områden, af hvilka 324 varit inmutade för vinnandet af jernmalm.

7:o) Förändringar genom anläggning eller nedläggande af verkstäder.

Under året hafva resolutioner blifvit utfärdade rörande anläggning af:

Tönshammars Stångjernsverk å Söderhamns Stads område;

Gemla Gjuteri i Öja Socken och Kronobergs Län;

Upperuds Silfver- och Koppar-verk i Skålleruds Socken och Elfsborgs Län;

Och har under samma år hos Collegium anmälan blifvit gjord rörande nedläggande för alltid af:

Tönshammars Stångjernsverk i Skogs Socken och Gefleborgs Län;

Annefors Bruk, samt

Hellbo Masugn, båda i Bollnäs Socken och Gefleborgs Län;

Delaryds Masugn, Stångjerns- och Jernmanufaktur-verk i Göteryds Socken, Kronobergs Län.

Collegium framhårdar med djupaste vördnad,

Stormåktigste, Allernådigste Konung!
Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåtar,

L. MANDERSTRÖM.

S. J. STENBERG.

Stockholm den 18 Oktober 1872.

Frans Ant. Crælius.